

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih : 22.9.2010
Sayı : 11234

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

16329

Aşağıdaki sorularımın Başbakan Sayın Recep Tayyip ERDOĞAN tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim.

Fevzi TOPUZ
Muğla Milletvekili

AKP hükümetinin “**Artık fişleme olmayacak**” yönündeki açıklamalarına karşın Adalet Bakanlığı, 2004’te çıkardığı yönetmelikle hâkim adaylarını “fişlemeyi” sürdürüyor. Hâkim adayları için düzenlenen “gizli fiş”lerde, adayların “giyimi” ile “kumara veya içkiye düşkünlüğü” sorgulanıyor. Bu yönetmeliğe göre söz konusu “fiş”lemeler gerekçe gösterilerek hâkim adayının adaylığına son verilebiliyor.

Hâkim ve savcı adaylarının meslek öncesi eğitimlerine ilişkin yönetmelik, **1 Haziran 2004’te** Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmişti. 6 yıldır uygulanan yönetmelikte, hâkim adayları için üç adet “gizli fiş” örneği yer alıyor. Bu fişler, Adalet Bakanlığı tarafından adliyelerdeki Adli Yargı Adalet Komisyonları’na gönderiliyor. Komisyonlar da bunları hâkim ve cumhuriyet savcılarına dağıtıyor. Hâkim ve cumhuriyet savcılarının doldurduğu “1 numaralı gizli fiş”te 12 adet soru yer alıyor. Bu sorular şöyle: “İşine bağlı mıdır? Disipline uyar mı? Verilen görevleri eksiksiz ve süresinde yapar mı? Görevini yapmakta kabiliyeti ve başarısı nasıldır? Kendisinin veya ailesinin şeref ve haysiyet ihlal edici fiil ve hareketleri var mıdır? Memuriyet şeref ve haysiyetini ihlal edecek şekilde kumara ve içkiye düşkünlüğü var mıdır? Amirlerine veya arkadaşlarına karşı tutum ve davranışları nasıldır? Giyimi hâkimlik onuru ile bağdaştırıyor mu? Gizli tutulması gereken bilgileri ifşa ediyor mu? Güveni sarsacak halleri var mıdır? Hâkimliğe uymayan diğer halleri görülmüş müdür? Hâkimlik ve cumhuriyet savcılığı görevlerinden hangisini daha iyi yapabilir?

Belgeyi, adayın staj yaptığı yerdeki hâkim ve cumhuriyet savcısı doldurarak, Adli Yargı Adalet Komisyonu’na geri gönderiyor.

“2 numaralı gizli fiş”i ise adliyelerdeki Adalet Komisyonu Başkanı düzenliyor. 2 numaralı fişin altında da “Bu fiş son eğitim döneminin veya staj döneminin bitim tarihinden itibaren en geç 15 gün içinde doldurularak Personel Genel Müdürlüğü’ne gönderilecektir” ibaresi yer alıyor. Adalet Komisyonu Başkanı, “fişleme” belgesini doldururken “1 numaralı fiş”i de dikkate alıyor. 2 numaralı belgedeki “Adayın mesleğe kabule engel bir hali var mıdır? Varsa nelerdir” gibi bazı soruları yanıtlayan komisyon başkanı, son olarak da “kişisel görüş ve kanaat”ini açıklıyor. “3 numaralı fiş” ise Adalet müfettişleri dolduruyor. Bu belgede adayın, “**kişisel özelliği, şahsi ve ailevi durumu, sonuç ve kanaat**” gibi yoruma açık başlıklar yer alıyor. Tüm bu “fiş”ler, hâkim adayının sicil dosyasına konuluyor. Buradan çıkacak sonuç da hâkim adayının meslekteki kaderini belirliyor.

Söz konusu yönetmeliğin “**Adaylık Süresi İçinde Göreve Son Verme**” başlıklı 16. maddesi “Adayın; a) Adaylığa atanma niteliklerinden herhangi birini taşımadığının sonradan anlaşılması, b) Adaylığa alındıktan sonra bu niteliklerden herhangi birini yitirmesi, c) Adaylık süresi içindeki davranışlarında hâkimlik ve savcılık mesleğiyle bağdaşmayacak tutumlarının, göreve devamsızlığının, bilgi ve iş yapma kabiliyeti bakımından yeterli olmadığının düzenlenen (1), (2) ve (3) numaralı gizli fişlerle gerekçeli olarak ve birbirini teyit edecek şekilde tespit edilmesi hallerinde adaylığına Bakanlıkça son verilir” hükmünü içeriyor. Benzer madde, Hâkimler ve Savcılar Yasası’nın 12. maddesinde de yer alıyor.

Stajer avukatlar için "fiş" uygulaması ise Avukatlık Yasası'nın 24. maddesinde düzenleniyor. Baroların adliyelerdeki Adli Yargı Adalet Komisyonları'na gönderdiği "**Avukat Stajyerleri Hakkında Tanzim Olunan Fiş**" başlıklı belgede, ayrıntılı sorgulama yapılmıyor. Sadece bu fişlerde "**Ahlak ve İstikameti Hakkında İntiba**" bölümü yer alıyor.

Buna karşın, bazı adliyelerde söz konusu belge yerine, hâkim adayları için kullanılan gizli fişlerin değiştirilerek doldurulduğu belirlendi. Stajer avukatlar için düzenlenen bu fişler, tekrar ilgili barolara gönderiliyor.

Öte yandan, hâkim adayları hakkında düzenlenen fişlerin, kimler tarafından stajer avukatlar için de uygulanabilir hale getirildiği öğrenilemedi. Stajyer avukatlar kullanılan ve başında "Adalet Bakanlığı, adaylar için (2) numaralı gizli fiş" yazan belgedeki bazı sorular ise şöyle: "Kendisinin veya ailesinin şeref ve haysiyet ihlal edici fiil ve hareketleri var mıdır? Memuriyet şeref ve haysiyetini ihlal edecek şekilde **kumara ve içkiye düşkünlüğü** var mıdır? Amirlerine veya arkadaşlarına karşı tutum ve davranışları nasıldır? **Giyinişi** avukatlık onuru ile bağdaşır mı? Gizli tutulması gereken bilgileri ifşa ediyor mu? Güveni sarsacak halleri var mıdır? Avukatlığa uymayan halleri görülmüş müdür?"

Konuyla ilgili olarak;

1. Adalet Bakanlığı, 2004 yılında çıkardığı bu yönetmelikle içki ve kumar düşkünlüğü ve giyimini sorgulamayı neden yapmıştır? Hangi aşamada kullanmaktadır?
2. Referandum öncesi fişlenmeyi kaldıracaklarını söyleyenler kendi iktidarları döneminde yeni fişlenme yaptıkları görülüyor. Bu fişlenmeyi ne zaman kaldıracaksınız?
3. Hakim ve savcı adaylarından içki içtiği ya da sizin giyim tarınıza uymadığı için kaç kişi mağdur edilmiştir? Hakim ve savcıların atama yapıldıktan sonra görevdeyken bu fişleme yüzünden mağdur olan (terfi olamayan, sürgün vb) kaç kişi bulunmaktadır?
4. Stajer avukatlar için de hâkim adaylarının "içkiye veya kumara düşkünlüğü" ile "giyim" tarzını sorguladığı "gizli fişlerin" kullanılmasını kimler karar altına almıştır? Bu yasal olmayan fişlenmeyi ne zaman kaldıracaksınız?